

خطبه اول

بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على سيدنا ونبينا وحبیب قلوبنا و
طبيب نفوسنا وشفیع ذنوبنا ابی القاسم المصطفی محمد و علی آلہ الاطیبین و لاسیما بقية الله فی
الارضین.

توصیه به تقوا

اعوذ بالله السميع العليم من الشيطان الرجيم. بسم الله الرحمن الرحيم «يا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ
وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ»^۱ عِبَادَ اللَّهِ أَوْصِيَكُمْ وَنَفْسِي بِتَقْوَى اللَّهِ وَ مُلَازِمَةِ أَمْرِهِ وَ مُجَانِبَةِ نَهْيِهِ وَ تَجَهُّزُوا
عِبَادَ اللَّهِ فَقَدْ نُودِيَ فِيكُمْ بِالرَّحِيلِ وَ تَزَوَّدُوا فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوَى.^۲

همه شما نمازگزاران گرامی، برادران و خواهران ارجمند و خودم را به پارسایی، پرهیزگاری و فرمان‌بری از خداوند
در همه احوال و شئون زندگی سفارش و دعوت می‌کنم و از خداوند می‌خواهیم که درهای حکمت و بندگی و
پارسایی را به روی همه ما بگشاید و ما را از بندگان شایسته و وارسته خویش مقدر بفرماید.

یادآوری خطبه‌های پیشین

سخن در خطبه‌های پیشین در باب اصول حاکم در روابط همسران در فضای خانه و خانواده بود. بارها یادآور
شده‌ایم که اسلام در باب خانواده و قواعدی که باید بر روابط خانوادگی حاکم باشد سرمایه‌های گران‌بهای دارد.
تعالیم نورانی اسلام نجات‌بخش خانواده‌های ما از همه آسیب‌ها و آفت‌هاست و بارها گفته شده و مشاهده می‌شود
که امروزه بنیان خانواده در میان امواج سهمگین فرهنگ لذت‌گرایی و ماده‌گرایی که از غرب نشأت می‌گیرد در
معرض تزلزل و آسیب‌های فراوانی قرار گرفته است.

^۱سوره توبه آیه ۱۱۹^۲ - سوره بقره، آیه ۱۹۷

راه علاج چیست؟ باید خاطرنشان شد که راه علاج این است که به ارزش های اسلام، به قوانین و مبادی و معارف مترقی اسلام، به فقه و اخلاق اسلامی در حوزه خانواده بازگردیم.

تاکنون نه اصل و قاعده را با استفاده از آیات و روایات محضر شریف شما عرض کردیم. راه رهایی و راه نجات خانواده و راه تربیت سالم فرزندان از مسیر رعایت این قوانین و ارزش ها می گذرد. اگر یکایک این اصول و قوانین در رفتارهای خانوادگی و برنامه ریزی های اجتماعی و رسمی رعایت شود حتماً جلوی فروپاشی خانواده و تزلزل ارکان خانواده گرفته خواهد شد.

اصل دهم: لزوم احترام و صیانت از شخصیت یکدیگر

این اصل نیز با اصول و قوانین قبلی دارای ارتباط و خویشاوندی است، اما باهمین عنوان دارای ارزش و استقلال بوده و در روایات هم موردتوجه قرارگرفته است. اصل دهم که اصل بسیار مهمی است، احترام و اکرام متقابل و صیانت از شخصیت و آبروی یکدیگر در فضای خانواده است. امروزه می توان از پرخاشگری در خانه، عدم رعایت حرمت و شخصیت یکدیگر در فضای خانه به عنوان نمونه ای از عواملی که موجب فروپاشی خانواده و تلخی زندگی و کاهش ارزش های خانوادگی شده است نام برد.

اهانت و تددخویی و عدم رعایت شخصیت همسر سرآغاز تلخی زندگی، دشواری تربیت فرزند و نهایتاً فروپاشی ارکان خانواده می شود و مبرهن است که این رویه منشأ مفاسد زیادی در خانواده می شود. به همین دلیل اسلام، بر اکرام و احترام متقابل و رعایت شخصیت همسر تأکید فراوانی دارد.

نکاتی در باب اصل لزوم احترام

در راستای تبیین این اصل در روابط خانوادگی چند نکته را باید متذکر شد که نظر شما را به این نکات جلب می کنم:

۱. حفظ حرمت و اکرام یک نیاز روحی و روان شناختی

نیاز انسان به حفظ حرمت و کرامت و صیانت آبرو و شخصیت وی، یک نیاز عمیق روحی و روان شناختی است. این نیاز در تجربه نیز آشکارا قابل مشاهده است. همه ما در جامعه و محیط خانواده نیاز داریم که شخصیت و آبرویمان محفوظ بماند. در روانشناسی، فلسفه و دیگر علوم اسلامی هم به این نیاز بشر کاملاً توجه شده است، البته در روانشناسی جدید در باب نیاز انسان به حفظ کرامت و حرمت و شخصیت کارهای زیادی انجام شده

است. بعضی از روانشناسان نیازها را رتبه‌بندی کرده‌اند و نیاز به حرمت و شخصیت را ازجمله نیازهای متعالی انسان قرار داده‌اند.

ما چندان نیاز نداریم که این باب را بگشاییم و این مسیر را طی کنیم. بدون تردید عقل و تجربه و متون دینی ما گویای این مطلب است که ازجمله نیازهای هر انسانی حفظ شخصیت و حرمت و کرامت اوست. انسان همان‌طور که نیازهای مادی دارد و برای تأمین خوراک و پوشاک و آشامیدنی‌های خود فعالیت می‌کند، در حوزه شخصیت هم نیاز به حفظ کرامت و شخصیت خود دارد. به همین دلیل لکه‌دار و منکوب کردن کرامت دیگری از گناهان بشمار می‌آید چراکه این اصل، یک اصل بسیار مهم در شخصیت و زندگی انسان است.

۲. ذووجهین بودن حفظ کرامت انسانی

در منطق اسلام کرامت انسانی هم حق الناس است و هم حق الله، که یک نکته بسیار مهم در منطق اسلامی است. در منطق اسلام آبرو و کرامت و شخصیت انسان ضمن اینکه حق انسان است و ما وظیفه صیانت از آن را داریم اما اسلام یک گام نیز از آن فراتر رفته است. اسلام معتقد است که این حق الناس، درواقع حق الله است. در روایات است که آبروی مؤمن، آبروی خداست. به همین دلیل است که بزرگان ما فرموده‌اند انسان مسلمان حق ندارد که آبروی خویش را ببرد، چراکه آبروی او، آبروی خدا و حق الله است و خداوند نسبت به آن حساسیت دارد. بنابراین در منطق مادی کرامت و شخصیت انسان یک نیاز طبیعی و روانی است که در روانشناسی موردبحث قرارگرفته است و از نیازهای بسیار اصیل و مهم است و خدشه‌دار شدن این نیاز شخصیت انسان را ناسالم می‌کند اما در منطق اسلام آبرو و کرامت انسان ارزشی فراتر از یک ارزش مادی دارد بلکه حق الله است و لذا آبروی مؤمن در سطح بسیار والایی موردتوجه و اهتمام قرارگرفته است.

۳. حفظ کرامت انسانی یک قاعده عام بشری

اسلام اکرام و حفظ حرمت انسان‌های دیگر را به‌عنوان یک قانون در روابط عام اجتماعی بشمار آورده است. یکی از قواعد مهم در انسجام جامعه و روابط عام اجتماعی افراد، حفظ کرامت و شخصیت و عزت انسان‌هاست. هم خود در باب حفظ کرامت و شخصیت خویش مسئولیم و هم وظیفه داریم تا از کرامت و شخصیت مؤمنان و انسان‌های دیگر صیانت کنیم.

حفظ کرامت انسانی در روایات

بدون آنکه بخواهیم به تفصیل در این بحث وارد شویم به چند محور مهم در حفظ کرامت انسان‌ها که در روایات به آن‌ها اشاره شده است اشاره می‌کنیم. ما شاهد توجه معصومین به این اصل اساسی به صورت عام و خاص در روایات هستیم که همه این‌ها زمینه بحث و بررسی از نگاه فقهی و اخلاقی را داراست:

۱. اصل حفظ شخصیت خویش

در روایات وارد شده است که «أَكْرَمُ نَفْسِكَ عَنْ كُلِّ دَنِيَّةٍ»^۳ آبروی خویش را از هر بدی حفظ کن و آن را بر باد مده و خود را در برابر دیگران ذلیل نکن.

۲. اکرام و احترام همه انسان‌ها

اکرام و احترام به همه انسان‌ها در چارچوبی که فقه ما معین و مشخص کرده است. امام می‌فرماید: «من زاده الله کرامة فحقیق به أن یزید الناس إکراما»^۴ کسی که دارای بزرگی و کرامت است شایسته است که به همه انسان‌ها احترام گذارده شخصیت آن‌ها را حفظ کند.

۳. اکرام مؤمن به عنوان قاعده خاص

در روایت وارد شده است که «مَنْ أَكْرَمَ أَخَاهُ الْمُسْلِمَ فَإِنَّهُ يُكْرِمُ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ»^۵ کسی که برادر ایمانی خود را احترام بگذارد و شخصیت او را حفظ کند در واقع به خداوند ادای احترام کرده است.

۵. احترام به علما و دانشمندان

از پیامبر اکرم (ص) نقل شده است که فرمود: خداوند به اُمّت من، به احترام علما و فقرا می‌نگرد و علما ورثه من و فقرا دوستان هستند، ... پس کس که دوست دارد، در پیمان و محدوده خدا باشد، باید فقرا را دوست بدارد و آن‌ها را اکرام نماید.^۶

^۳ - محدث نوری، مستدرک الوسائل، ج ۷، ص ۲۳۱.

^۴ - عبدالواحد بن محمد تمیمی آمدی، غرر الحکم و درر الکلم، ص ۳۷۲

^۵ - شیخ حر عاملی، وسائل الشیعه، ج ۱۲، ص ۲۶۶

^۶ - ارشاد القلوب (ترجمه سلگی)، ج ۱، ص ۴۹۸

۶. احترام به حاکمان عادل و مسئولان خداترس

امام باقر «ع» فرمود: «سه کس را احترامی نیست: هواپرست بدعت‌گذار، حاکم ستمکار و فاسقی که آشکارا به فسق می‌پردازد.»^۷ از این روایت به دست می‌آید که حاکم عادل احترام دارد.

۷. احترام به بزرگسالان و کهنسالان

رسول خدا (ص) فرمود: «پیران را تجلیل کنید زیرا احترام به بزرگسالان تجلیل از خداست.»^۸

۸. احترام به یتیمان و نیازمندان

از حضرت علی (ع) نقل شده است: «سرپرست یتیم و بینوا از کسانی است که نزد خدا مورد احترام است.»^۹

۹. احترام به مراجعه‌کنندگان

احترام کسانی که به انسان نیازی دارند و به او مراجعه کرده‌اند باید حفظ شود. این اصل در ادارات مصادیق بسیار دارد. هرچند که امکان حل مشکل و نیاز آن‌ها میسر نباشد اما احترام به ارباب رجوع و اکرام آنان باید سرلوحه همه قرار بگیرد.

۱۰. احترام به تازه‌واردان و هم‌نشینان

امام علی می‌فرماید: «به هم‌نشین احترام گزارید تا محفلتان آباد شود»^{۱۰}

^۷ - الحیاه (ترجمه احمد آرام)، ج ۲، ص ۶۳۳

^۸ - معاشرت از دیدگاه معصومان علیهم السلام، ص ۸۲

^۹ - الحکم الزاهرة با ترجمه انصاری، ص ۴۱۹

^{۱۰} - تحف العقول، ترجمه جنتی، ص ۳۳۳

حداقل ده عنوان در روایات داریم که بنده فهرست آن‌ها را عرض کردم. اسلام می‌گوید احترام انسان‌ها، مؤمنان، بزرگسالان، قاریان قرآن و علما، پارسایان و پرهیزگاران و هم‌نشینان خود را حفظ کن و برای شخصیت آن‌ها حرمت قائل باش.

یک اصل عمومی بنام برادران و خواهران ایمانی داریم، اما گروه‌های خاصی مورد تأکید واقع شده‌اند و احترام مؤکد دارند این سلسله‌مراتب هرمی این قاعده است.

بزرگان ما این‌طور بودند و در مراجعات خودشان، میان فقیر و نیازمند و غنی و دارا فرقی نمی‌گذاشتند و حتی گاهی احترام بیشتری به فقرا می‌گذاشتند.

همه این موارد حاکی از اهتمام والای اسلام به این قاعده اساسی در احترام و حفظ کرامت انسانی می‌کند چراکه هم حق الناس است و هم حق الله و همه در برابر آن دارای وظیفه‌اند.

البته نکته دیگری که باید عرض کنم این است که این قاعده در مواردی هم استثنا می‌شود:

به عبارت کلی باید گفت که هرگاه شخصی از مرزهای شریعت و ارزش‌های الهی عبور کند با درجات و شرایطی می‌شود این قانون عام را استثنا زد. به عنوان مثال اگر کسی ظلمی به دیگری مرتکب شود باید با شرایطی که در فقه بیان شده است جلوی او را گرفت هرچند این اقدام به هتک حرمت او بیانجامد.

تأثیر نادیده گرفتن این اصل در نهاد خانواده

آخرین نکته‌ای که عرض می‌کنم و تکمیل آن برای خطبه بعد می‌ماند رابطه این قاعده با حوزه خانواده است. در دامنه این قاعده کلی و عام احترام همسران به یکدیگر یک تأکید بسیار ویژه وجود دارد چراکه بی‌احترامی و زیر پا گذاشتن شخصیت همسر توسط شوهر یا بالعکس، عواقب بسیار ناگواری در پی دارد چراکه:

اولاً: زندگی را تلخ و ناگوار می‌کند؛.

ثانیاً: زمینه تربیت فرزندان سالم و رشید را از میان می‌برد؛

ثالثاً: زمینه‌ای برای فروپاشی خانواده و شکست ارکان فرهنگ اجتماع را فراهم می‌آورد.

این سه اثر سوء در نتیجه حاکم شدن روح بی‌احترامی در فضای خانواده است. به همین دلیل اسلام ضمن اینکه به آن قاعده کلی اشاره و تأکید کرده است در فضای خانوادگی به‌طور ویژه بر این قانون انگشت گذاشته است. راه

نجات خانواده و سعادت انسان‌ها این است که حریم‌ها محفوظ بماند، شخصیت‌ها رعایت شود، حرمت‌ها در نظر گرفته شود و با اندک بهانه‌ای اهانت و تندخویی، روابط میان افراد در خانواده‌ها را آلوده نسازد. امیدواریم خداوند همه ما را به شناخت معارف اسلامی و ارزش‌های نورانی قرآن و رعایت آن‌ها در خانه و جامعه موفق بدارد.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ^{۱۱}

صدق الله العلی العظیم

خطبه دوم

بسم الله الرحمن الرحيم الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَوةُ عَلَى أَشْرَفِ الْأَوْصِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ، حَبِيبِنَا وَحَبِيبِ آلِهِ الْعَالَمِينَ أَبِي الْقَاسِمِ الْمُصْطَفَى مُحَمَّدٌ وَعَلَى وَصِيهِ وَعَلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَعَلَى الصَّدِيقَةِ الطَّاهِرَةِ فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ وَعَلَى الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ سَيِّدِي شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَزِدْ وَبَارِكْ عَلَى أَئِمَّةِ الْمُسْلِمِينَ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ وَمُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ وَجَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ وَمُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ وَعَلِيِّ بْنِ مُوسَى وَمُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ وَعَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ وَالْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ وَالْخَلْفِ الْقَائِمِ الْمُنْتَظَرِ سَاسَةِ الْعِبَادِ وَأَرْكَانِ الْبِلَادِ وَأَبْوَابِ الْإِيمَانِ وَأَمْنَاءِ الرَّحْمَنِ وَسَلَالَةِ النَّبِيِّينَ وَصَفْوَةِ الْمُرْسَلِينَ وَعْتَرِهِ خَيْرِهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ.

السلام عليك يا بنت ولي الله، السلام عليك يا اخت ولي الله، السلام عليك يا عمّة ولي الله، السلام عليك يا بنت موسى بن جعفر ورحمة الله وبركاته

توصیه به تقوا

اعوذ بالله السميع العليم من الشيطان الرجيم. بسم الله الرحمن الرحيم «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ»^{۱۲} عباد الله اوصيكم ونفسي بتقوى الله همه شما نمازگزاران و خودم را به پارسایی و خویشتن داری و تقوای الهی در همه شئون زندگی سفارش و دعوت می کنم. امیدوارم خداوند همه ما را از بندگان وارسته و شایسته خویش مقرر بفرماید.

^{۱۲}سوره توبه آیه ۱۱۹

در خطبه ۶۳ پیشوای پارسایان در ترسیم دنیا این گونه سخن گفته است: «أَلَا إِنَّ الدُّنْيَا دَارٌ لَا يُسْلَمُ مِنْهَا إِلَّا فِيهَا - وَ لَا يُنْجَى بِشَيْءٍ كَانَ لَهَا - ابْتُلِيَ النَّاسُ بِهَا فِتْنَةً - فَمَا أَخَذُوهُ مِنْهَا لَهَا أُخْرِجُوا مِنْهُ وَ حُوسِبُوا عَلَيْهِ - وَ مَا أَخَذُوهُ مِنْهَا لِغَيْرِهَا قَدِمُوا عَلَيْهِ وَ أَقَامُوا فِيهِ - فَإِنَّهَا عِنْدَ ذَوِي الْعُقُولِ كَفِيَ الظِّلُّ - بَيْنَا تَرَاهُ سَابِغًا حَتَّى قَلَصَ وَ زَائِدًا حَتَّى نَقَصَ»^{۱۳}

آگاه باشید که دنیا خانه‌ای است که راه سلامت از شرور دنیا هم در این دنیا قرار داده شده است. ضمن اینکه دنیا پیچیده به شیطنتها و وسوسه‌ها و فتنه‌هاست درعین حال راه‌هایی نیز در این دنیا قرار داده شده است و مردم به فتنه‌های دنیا و آزمون‌های آن مبتلا شده و مورد امتحان قرار گرفته‌اند: هر کس دنیا را برای خود دنیا جمع کرد اینجا می‌گذارد و می‌رود و در آخرت محاسبه می‌شود اما آن‌هایی که دنیا را تبدیل به کالای اخروی کرده‌اند و از دنیا برای آخرت توشه برگرفته‌اند کالای آن‌ها ماندگار خواهد بود و آن کالا تقوای الهی است. آگاه باشید که دنیا در پیش صاحبان عقل و خرد مانند سایه‌ای است اما «كَفِيَ الظِّلُّ» یعنی مانند سایه بعد از ظهر است. سایه قبل از ظهر هرچند گذرا و کوتاه است اما در حال امتداد است، اما سایه از ظهر به بعد ضمن اینکه عمر کوتاه دارد با سرعت به سوی فنا پیش می‌رود، شما در همان زمانی که سایه را می‌بینید همزمان با وجود او عدم اوست، به سرعت سایه در حال اتمام است. نه فقط عمر ما بلکه همه این عالم با آسمان‌ها و کهکشان‌هایش و با این عظمت مانند سایه بعد از ظهر است و معلوم است که در این سایه پرشتاب و در حال گذر، عمر ما چیزی به حساب نمی‌آید. آیا نباید در این جهان گذرا برای آخرت خود تقوا را توشه کرد؟! شایسته است که همه مسیر کسب تقوا را دنبال کنیم.

مناسبت‌ها

۱. تسلیت رحلت پیامبر اکرم و سبط اکبر و ثامن الحجج

رحلت پیامبر عالی قدر اسلام (ص)، نواده بزرگ وی امام مجتبی و سلاله مطهر او امام رضا علیهم آلف التحیه و الثنا را تسلیت و تعزیت عرض می‌کنم.

^{۱۳} - سید رضی، نهج البلاغه، خطبه ۶۳ ص ۹۴

۲. بزرگداشت یاد شهدا و شهید محراب آیت الله دستغیب و شهید تندگویان

یاد و خاطره شهیدان اسلام، شهدای دفاع مقدس، شهدای مدافع حرم و شهیدان مقاومت اسلامی در سراسر جهان اسلام و یاد شهیدان آیت الله دستغیب و تندگویان و شهدای حوزه و دانشگاه و شهید عزیزی که بعد از ۳۲ سال امروز بعد از نماز تشییع خواهد شد را گرامی می داریم و تقدیم می کنیم به پیشگاه مقدس همه این شهیدان و شهدای اسلام صلواتی بر محمد و آل محمد.

در میان مناسبت ها چند نکته را باید متذکر شویم

۳. بزرگداشت روز دانشجو

سه مناسبت وجود داشته و دارد که به گونه ای باهم ارتباط و خویشاوندی دارند

۱۶ آذر روز دانشجو، هفته پژوهش و روز و هفته وحدت حوزه و دانشگاه که با نام و یاد شهید مفتاح درآمیخته است.

این سه مناسبت به گونه ای با دانشگاه و دانشجو و حوزه و طلاب ارتباط دارد در این باب نکاتی را فهرست وار عرض می کنم:

روز دانشجو: یادآور مقاومت دانشجویان سرافراز ما در سیاهی استبداد و استکبار که با جان فشانی خود با استبداد و استکبار مبارزه کردند می باشد. این روز را باید گرامی داشت و باید نسل بزرگوار دانشجوی ما مسیر عدالت خواهی، آزادی خواهی، نقد، انقلابی بودن، مقاومت و مبارزه در برابر استکبار و استبداد را ادامه دهد. این مسیری است که رویای دانشگاه ماست و دانشگاه ما به فضل الهی در بسیاری از مواقع این مسیر را پیموده است.

پیام روز دانشجو مقاومت در برابر ظلم و ستم و هنجارشکنی هاست، این پیام باید در روز دانشجو بماند و دانشجویان و بسیجیان و همه قشرهای دانشجویی ما این حرمت و کرامت را باید حفظ کنند.

در روزهای گذشته در دانشگاه های ما جلسات متعددی به این مناسبت برگزار شد و در این جلسات سخنان خوبی گفته و برنامه های خوبی اجرا شد؛ البته در کنار این ها ما شاهد پاره ای از هنجارشکنی ها بودیم که طبعاً شایسته شان دانشگاه ما نیست، خود دانشگاه و مسئولان باید آن را تدبیر و معالجه کنند. اما بدون تردید دانشگاه ما در مسیر انقلاب اسلامی بوده است و به فضل الهی این مسیر نورانی را طی خواهد کرد.

نمود دانشگاه اسلامی

دانشگاه اسلامی دانشگاهی است که جلوه گاه علم و دانش و پایگاه ارزش های انقلابی است و ضمن آنکه نقد و بررسی و آزاداندیشی را ترویج می کند اما در برابر استکبار و نفوذ دشمنان و هجمه فکری و فرهنگی دشمن هم آگاه و بیدار است

۴. بزرگداشت هفته پژوهش

در خصوص هفته پژوهش نکات زیادی قابل ارائه است اما از میان آن ها چند نکته را تقدیم می کنم:

۱. توجه به پیشرفت های بزرگ کشور در جهان و منطقه

پیشرفت های علمی کشور ما در پرتو انقلاب اسلامی پیشرفت های چشم گیری بوده است دانشگاه و حوزه و پژوهشگران ما کمر همت را بستند و در برابر تحریم ها و دشمنی ها ایستادگی کردند و رشد و شتاب علمی کشور را به پیش بردند. کشور ما قبل از انقلاب و در دهه اول انقلاب در تولید علمی جهان جایگاهی نداشت اما امروزه به اعتراف دشمنان و رقبای ما و ارزیابی خود آن ها، جایگاه علمی ما در جهان در رتبه های ۱۵ تا ۱۹ است که در این سال ها متفاوت بوده است، گاهی این شتاب زیاد بوده و گاهی کاهش پیدا کرده است. بیش از یک و نیم درصد از تولید علمی جهان امروز در ایران انجام می گیرد و شتاب علمی کشور ما شتاب خوبی بوده است. جایگاه کشور ما در ده ها شاخص علمی مهم و برتر است و در منطقه جایگاه اول و دوم را در تولید علمی احراز کرده ایم.

شاخص های گوناگون علمی نشان دهنده رشد و شتاب علمی کشور ما بوده است و در عین حال و با همه این پیشرفت ها، همچنان از کاستی هایی رنج می بریم و باید برای رفع این کاستی ها اقدامات جدی انجام داد.

۲. لزوم تغییر گفتمان علم تجربی رایج در جهان

گفتمان ماده گرایانه علم و پارادایم مادی علم باید توسط حوزه و دانشگاه ما تغییر کند. علم غربی در تمدن مادی زیست کرده و رشد نموده است. این علم باید در فضای قدسی، معنوی، فرهنگی و انسانی اسلام وارد شود و در جان بی رمق آن روح معنویت دمیده شود.

۳. لزوم مواظبت از رشد علمی کشور

باید شتاب علمی کشور را حفظ کنیم و نباید اجازه داد حواشی بیجا و بی مورد این شتاب علمی را کاهش دهد. رهبری معظم بارها بر این نکته تأکید کرده اند و هر از چند گاهی ابراز نگرانی می کنند. رشد علمی ما خوب است اما نباید این شتاب کاهش پیدا کند.

۴. نیاز به افزایش بودجه پژوهش

بودجه پژوهش ما طبق سیاست های اعلام شده رهبری باید به ۴ درصد برسد. منابع انسانی و تجهیزات آزمایشگاهی باید افزایش پیدا کند. در حوزه علوم انسانی و با نگاه اسلامی نیاز به طراحی و ابداع و ابتکار بیشتر داریم و وضع موجود کافی نبوده نیاز به اقدامات جدی تر است. روح تحقیق باید، فرهنگ غالب بر اداره و جامعه و خدمات و صنعت و فن آوری های ما باشد. پایه قدرت کشور در جهان امروز علم و دانش نافع و مفید اسلامی متناسب با فرهنگ ما و ناظر بر نیازهای جامعه است. این ها اصول مهمی است که در حوزه پژوهش باید برنامه ریزان و مسئولان و مراکز علمی دنبال کنند. شورای عالی انقلاب فرهنگی، وزارتخانه آموزش و پرورش، بخش خصوصی، صنعت و حوزه های علمیه برای تحقق اسناد مهم علمی ما وظایف سنگینی دارند که انشالله بتوانند به آن اهداف عالی برسند.

۵. بزرگداشت روز وحدت حوزه و دانشگاه

برادران و خواهران گرامی در خصوص وحدت حوزه و دانشگاه فقط به این نکته بسنده کنم که در تاریخ یک صد ساله گذشته ما هرگاه حوزه و دانشگاه در کنار هم بودند و همدیگر را درک کردند و به ارزش های انقلابی و اسلامی توسل جستند و در آن همراه شدند کشور ما پیشرفت کرد و درخشید و هرگاه از هم فاصله گرفتند موجب عقب ماندگی های زیادی در کشور شد.

این حق جامعه است که حوزه و دانشگاه کنار هم باشند و یکدیگر را بشناسند. دانشگاه به مبادی مهم اسلام و ارزش های الهی معتقد باشد و حوزه درک عمیق از دانشگاه داشته باشد تا همه در کنار همدیگر به سوی تعالی کشور حرکت کنند.

ما تجلی این وحدت و همگرایی را در انقلاب اسلامی شاهد بودیم این همگرایی و وحدت زیر سایه رهبری های امام امت معجزه آفرید و انقلاب بزرگ را به وجود آورد و جنگ را اداره کرد. امروز نیز، همانند گذشته همه ما نیازمند وحدت و همبستگی حوزه و دانشگاه هستیم و امیدواریم خداوند ما را در این راه موفق بدارد.

۶. راهپیمایی عظیم اربعین پیام آور قدرت اسلام در برابر مستکبران

راهپیمایی بزرگ و تاریخی اربعین را گرامی می داریم و امیدواریم پیام این راهپیمایی برای همه مفهوم و مشخص باشد.

پیام این راهپیمایی برای خود ما این بود که چنین قدرت عظیم روحی را می توان انباشته کرد و آن را به قدرت در همه عرصه ها مبدل کرد و پیام آن هم به امریکا و صهیونیست ها و داعشی ها این است که دیگر گذشت آن زمانی که شما در برابر اهل بیت و اسلام ناب بخواهید بایستید، امروز قدرت اربعین و انقلاب و مقاومت اسلامی ما چنان مقاومتی است که به فضل الهی شما توان رویارویی با آن را نخواهید داشت.

۷. نامه دوم رهبری معظم به جوانان غربی تقابل گفتمان اسلام ناب در برابر اسلام هراسی استکبار

در خصوص دومین نامه رهبری به جوانان غرب باید تأکید کنیم که وظیفه نخبگان و فرهیختگان حوزوی و دانشگاهی ایران و جهان اسلام و رسانه های گروهی برای تبیین این پیام وظیفه بسیار مهمی است. نامه های رهبری به جوانان غرب در حقیقت یک گفتمان تمدنی جدید با رقبای تمدنی ما در جهان غرب است. این گفتمان یک گفتمان نو و بر خاسته از اسلام و انقلاب اسلامی است. این نامه را باید مهم شمرد و همه ما در جهان اسلام باید در راستای تحلیل محتوا و عمق بخشی پیام های این نامه ها و نشر آن ها، تلاش کنیم.

دو نکته و پیام اساسی نامه رهبری

جوان غربی باید از سیطره رسانه های استکباری بیرون بیاید و عمق اسلام ناب را بشناسد و ضمناً اشتباهات فاحش و خیانت های رهبران خودشان را درک کنند. روح این پیام این دو نکته اساسی است. ضمن اینکه باید تشکر کنیم از همه اقداماتی که انجام گرفته است اما این کار نیاز به حرکت حوزه و دانشگاه و نخبگان امت اسلامی دارد و وضع فعلی کافی نیست و همه باید برای رواج و نشر آن تلاش کنیم.

۸. گرمی داشت سالروز تأسیس شورای انقلاب فرهنگی

سالروز تأسیس شورای انقلاب فرهنگی را گرمی می‌داریم. اسناد مهم شورای انقلاب فرهنگی باید مورد اهتمام در برنامه‌ریزی‌های کشور قرار گیرد از جمله نقشه سند تحول آموزش و پرورش، دانشگاه اسلامی، مهندسی فرهنگی که هنوز با جدیت راه‌اندازی نشده است. انتظار می‌رود در فعال شدن این نقشه مهندسی فرهنگی تسریع شود. این شورا طبعاً وظایف مهمی بر دوش دارد که امیدواریم اعضای آن بتوانند به وظایف خود عمل کنند.

۹. انتقاد از گزارش خاکستری آمانو

گزارش آمانو گزارش خاکستری است. نقاط مثبت و نقاط منفی هم دارد و کنار گذاشتن پی‌ام‌دی (PMD) مهم‌ترین نکته‌ای است که ما بر آن اصرار داریم و بدون آن قطعاً برجام پا نخواهد گرفت و ما رعایت و تأمین نه‌بند فرمایشات رهبری و حذف پی‌ام‌دی (PMD) را در مواجهه با حرکت آینده غرب جدی می‌دانیم و بدون آن طبعاً هیچ‌چیزی قابل اقدام نیست.

۱۰. محکوم کردن قطعنامه اخیر کنگره آمریکا بر علیه ایران

از نقطه‌های سیاه در این چند روز اخیر قطعنامه اخیر کنگره آمریکاست که همه نشان‌دهنده این است که باید هوشیار باشیم و اقتصاد فرهنگی و فرهنگ مقاومت و آمادگی را جدی بگیریم. آن‌ها همین روزها قطعنامه‌ای را به کنگره خود بردند که روی صنعت گردشگری ایران تأثیر خیلی منفی می‌گذارد. اما باید اینان بدانند ما به سختی‌ها و دشواری‌ها عادت کرده‌ایم. در عین همه این سختی‌ها و دشواری‌ها شتاب علمی ما به آن مقدار بوده است که خود شما شاهد آن هستید، حضور ما هم در منطقه و در کنار مقاومت اسلامی در سوریه و یمن و عراق و بحرین و لبنان مشهود است شما با این توطئه‌ها نمی‌توانید کاری از پیش ببرید و عرض خود می‌برید.

۱۱. گرمی‌داشت هفته وقف

هفته وقف را گرمی می‌داریم و باید این سنت بزرگ اسلامی روزه‌روز رشد و ارتقا یابد.

۱۲. محکومیت اقدام ناروای دولت آذربایجان بر علیه شیعیان این کشور

نکته اخیری که باید در مورد آن اظهار نگرانی کرد در رابطه با اشتباهی است که دولت آذربایجان مرتکب آن شده است.

علمای ما، حوزه و مردم ما نسبت به پاره‌ای از حوادثی که این روزها در جمهوری آذربایجان رخ داد ناراحت و نگران هستند. مع الاسف دست‌های پنهان صهیونیستی و گروه‌های تندرو در جمهوری آذربایجان موجب شدند که به عزاداران سالار شهیدان تعرض شود، به اقدامات ناروا و ناصحیحی دست زدند که این موارد نگران‌کننده است. ما امیدواریم دولت آذربایجان عمق مسئله را درک کند، فریب تندروهای صهیونیستی و وهابیت کوردل را نخورد و بداند که ملت ما و همه ملت‌های اسلامی روی شعائر دینی و شعائر حسینی حساس هستند و در برابر هجمه به شعائر حسینی هیچ‌گاه نمی‌توانند ساکت بمانند.

نسئلك اللهم و ندعوك باسمك العظيم الاعظم الاعز الاجل الاكرم يا الله ... يا ارحم الرحمين. اللهم ارزقنا توفيق الطاعة و بعد المعصية و صدق النية و عرفان الحرمة اللهم انصر الاسلام و اهله و اخذل الكفر و اهله. اللهم انصر جيوش المسلمين و عساكر المسلمين اللهم اغفر للمؤمنين و المومنات و المسلمين و المسلمات خدایا ارواح شهدا شهدای اخیر و این شهید عزیز و همه شهدای اسلام و امام شهدا را با اولیای خودت محشور بفرما؛ جانبازان و مریزان و مریضان موردنظر را شفا عنایت بفرما؛ گرفتاری گرفتاران را رفع بفرما؛ خدایا سلام و درود ما را به محضر پیامبر خدا ائمه هدی و حضرت ولیعصر ابلاغ بفرما؛ خدمتگزاران به اسلام مقام معظم رهبری مراجع عظام و مراکز علمی و دینی ما را مؤید و محفوظ بدار.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ^{۱۴}
صدق الله العلي العظيم

